

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2CdoR/1/2026
Identifikačné číslo spisu:	2122201929
Dátum vydania rozhodnutia:	27.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:2122201929.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Jozefa Zlochu, vo veci starostlivosti súdu o maloletých 1/ D. A., narodenú Q., 2/ H. A., narodeného Q., oboch maloletých zastúpených procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, Trnava, Jána Bottu 4, deti matky O. A., narodenej Q., H., zastúpenej advokátkou JUDr. Michaelou Kajabovou, Bratislava, Budovateľská 2 a otca O. A., narodeného Q., H. zastúpeného Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s. r. o., Trnava, Hlavná 31, IČO: 36 865 281, o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 40P/21/2022, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 8. apríla 2025 sp. zn. 12CoP/156/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí prvým rozsudkom zo 17. augusta 2022 č. k. 40P/21/2022-164, výrokom I. rozhodol, že otec bude oprávneným poberateľom daňového bonusu k maloletej D. odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku; výrokom II. určil, že miestom preberania a odovzdávania maloletej D. v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v pondelok každého týždňa v roku o 18:00 hod. bude bydlisko toho rodiča, ktorému osobná starostlivosť končí; výrokom III. vo zvyšku návrh otca zamietol; výrokom IV. rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania; výrokom V. zmenil rozsudok Krajského súdu v Trnave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) č. k. 11CoP/17/2020-1043 z 8. decembra 2020 v dotknutej časti v spojení s rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 31P/30/2018-804 z 21. novembra 2019 a rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 39P/47/2021-119 z 12. novembra 2021 v dotknutej časti.

2. Na základe odvolania otca krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku I. ohľadne počiatku priznania daňového bonusu, vo výroku II. a v závislých výrokoch IV. a V. zrušil a v

tejto časti vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Mal za to, že okresný súd nevykonával dostatočné dokazovanie ohľadom príjmov a majetkových pomerov rodičov a svoje závery o zamietnutí návrhu na zvýšenie výživného na maloletého H. a určenie výživného na maloletú D. založil na nepresvedčivom a neúplnom skutkovom stave. Zároveň poukázal na nedostatočné odôvodnenie predmetného rozhodnutia o priznaní daňového bonusu otcovi a nesprávne právne posúdenie veci pri aplikácii ustanovení o zmene vyživovacej povinnosti.

3. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom z 31. mája 2024 č. k. 40P/21/2022-308, výrokom I. rozhodol, že oprávneným na uplatňovanie si daňového bonusu za maloletú D., zverenú rodičom do striedavej osobnej starostlivosti, za obdobie od 4. apríla 2022 do 23. septembra 2022 je matka; výrokom II. rozhodol, že otec je oprávneným s účinnosťou od 1. novembra 2023 poberať prídavok na dieťa na maloletú D.; výrokom III. konanie v časti návrhu otca na určenie výživného na maloletú D. zastavil; výrokom IV. zvýšil povinnosť matky prispievať na výživu maloletého H. zvýšeným výživným zo sumy 100 eur mesačne na sumu 200 eur mesačne, s účinnosťou od 1. januára 2023, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca a rozhodol, že matka nemá nedoplatok na zročnom výživnom; výrokom V. rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania; výrokom VI. rozhodol, že týmto sa mení rozsudok okresného súdu č. k. 31P/30/2018-804 z 21. novembra 2019 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 11CoP/17/2020-1043 z 8. decembra 2020 v dotknutej časti v spojení s rozsudkom okresného súdu č. k. 31P/30/2018-804 z 21. novembra 2019, s rozsudkom okresného súdu č. k. 39P/47/2021-119 z 12. novembra 2021 v spojení s rozsudkom okresného súdu č. k. 40P/21/2022-164 zo 17. augusta 2022 a s uznesením krajského súdu č. k. 23CoP/111/2022- 231 z 27. februára 2023.

3.1. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 62 ods. 1, 2, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 a 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“ alebo „zákon č. 36/2005 Z. z.“). Poukázal na to, že z rozsudku sp. zn. 39P/47/2021 z 12. novembra 2021 vyplýva, že došlo k schváleniu dohody rodičov, podľa ktorej maloletá H. bola zverená do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na jej výživu sumou 100 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Maloletý H. zostal v osobnej starostlivosti otca a matka sa zaviazala prispievať na jeho výživu rovnakou sumou a spôsobom. Rodičia sa dohodli, že odo dňa právoplatnosti rozhodnutia bude maloletá D. zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch, pričom striedanie začne pondelkom každého týždňa v mieste predškolského alebo školského zariadenia, a počas sviatkov, dní pracovného pokoja a prázdnin v mieste bydliska rodiča, ktorému končí starostlivosť. Otec vykonáva starostlivosť v párnom týždni a vyživovacia povinnosť otca voči maloletej D. sa zrušila. Rodičia si dohodli aj osobitnú úpravu starostlivosti počas vianočných sviatkov a letných prázdnin. Touto dohodou došlo k zmene rozsudku krajského súdu č. k. 11CoP/17/2020-1043 z 8. decembra 2020, ktorým sa menil rozsudok č. k. 31P/30/2018-804 z 21. novembra 2019.

3.2. Zároveň bolo určené, že matka bude oprávnenou poberateľkou rodinných prídavkov a daňového bonusu na maloletú D. a otec bude oprávneným poberateľom týchto dávok na H. a H.. Po právoplatnosti rozsudku okresného súdu č. k. 40P/21/2022-164 zo 17. augusta 2022 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 23CoP/111/2022-231 z 27. februára 2023 bolo ustálené, že otec je oprávnený uplatňovať daňový bonus za maloletú D. od právoplatnosti rozsudku (23. septembra 2022), resp. od 1. októbra 2022 podľa daňového predpisu. Rodičia sa však na informatívnom stretnutí dňa 16. októbra 2023 dohodli, čo bolo následne potvrdené právnymi zástupcami na pojednávaní dňa 10. januára 2024, že oprávnenou osobou na uplatnenie daňového bonusu za maloletú D. od začiatku súdneho konania (4. apríla 2022) je matka, ktorá bonus počas konania aj u zamestnávateľa uplatňovala. Súd rozhodol v zmysle § 33 ods. 4 zákona č. 595/2003 Z. z., že matka je oprávnená uplatňovať daňový bonus, pričom zákon predpokladá, že ak podmienky spĺňa viac daňovníkov a nedohodnú sa inak, daňový bonus si uplatňuje na dieťa, ktoré je v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, a teda žije v domácnosti oboch rodičov, v poradí matka, otec, iná oprávnená osoba.

3.3. V konaní bolo preukázané, že krajský súd určil oprávnených poberateľov rodinných prídavkov a daňového bonusu podľa osobnej starostlivosti detí, pričom dohoda rodičov zo 16. októbra 2023 bola

súdom považovaná za relevantnú a preukázateľnú, a na jej základe mal za to, že matka je oprávnená uplatňovať daňový bonus za maloletú D. od začiatku konania a otec je oprávnený poberať prídavok na dieťa za D.. Návrhu otca na predbežné priznanie bonusu a prídavku k daňovému roku 2022 okresný súd nevyhovel, keďže neboli preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa. Konštatoval, že konanie o určení výživného k D. bolo zastavené pre späťvzatie návrhu, s ktorým súhlasili obaja rodičia a procesný opatrovník.

3.4. V súvislosti s návrhom otca na zvýšenie výživného na H. okresný súd vychádzal z podstatnej zmeny pomerov na strane matky, keď jej čistý príjem vzrástol z 2.036 eur mesačne na približne 2.463 eur mesačne od mája 2023, pričom sa zároveň znížili jej výdavky v dôsledku splatenia leasingu o 340,60 eur. Súd prvej inštancie zohľadnil, že matka si k tomuto obdobiu uplatňovala daňový bonus na D. a H., a vyhodnotil, že dohoda rodičov zo 16. októbra 2023, ktorou matka súhlasila s príspevkom 200 eur mesačne na H. s účinnosťou od 1. januára 2023, zodpovedá najlepšiemu záujmu maloletého dieťaťa a primeranému rozdeleniu nákladov medzi rodičov. Súd posúdil, že výdavky matky na dve ďalšie deti predstavujú minimálne 1.126,41 eur mesačne, čo súvisí s jej schopnosťou zabezpečiť primeranú výživu všetkých troch maloletých detí.

3.5. Okresný súd konštatoval, že vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom je ich prvoradá povinnosť a pri určení výživného je rozhodujúci príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať, pričom je potrebné zabrániť situáciám, kedy by rodič znížoval svoje príjmy s cieľom uniknúť povinnosti. Mal za to, že životná úroveň dieťaťa má byť primeraná životnej úrovni majetkovo lepšie zabezpečeného rodiča, pričom zohľadnil schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinnej osoby. Pričom poukázal, že rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, plní vyživovaciu povinnosť finančne, zatiaľ čo rodič, ktorý sa stará osobne, plní ju formou vecných plnení (bývanie, strava, ošatenie, zdravotná starostlivosť).

3.6. Na základe vykonaného dokazovania uviedol, že matka je schopná prevziať zvýšenú povinnosť na výživu H., pričom dohoda rodičov zohľadňuje aj výdavky matky na ostatné dve deti. Okresný súd konštatoval, že návrh otca na ďalšie zvýšenie výživného na 600 eur mesačne nie je relevantný, keďže nové výdavky otca sa týkali obdobia po dni rozhodovania a nebolo preukázané, že by mali dlhodobý charakter alebo spĺňali kritériá podstatnej zmeny pomerov. Zdôraznil, že pri rozhodovaní je potrebné vychádzať zo stavu ku dňu rozhodovania, pričom budúce zmeny môžu byť dôvodom na samostatné konanie.

3.7. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že od posledného rozhodnutia (12. novembra 2021) došlo k podstatnej zmene zárobkových a majetkových pomerov oboch rodičov. Matka je zamestnaná v spoločnosti U., so stabilným príjmom, a otec po krátkom období nezamestnanosti od augusta 2022 pracuje so zodpovedajúcim príjmom. Preto skonštatoval, že zohľadnenie týchto skutočností spolu s primeranými výdavkami na všetky tri deti, životnou úrovňou rodičov a dohodou rodičov, je dôvodom na zvýšenie výživného na H. na sumu 200 eur mesačne s účinnosťou od 1. januára 2023.

3.8. Vzhľadom na uvedené okresný súd dospel k záveru, že rozhodnutie je v súlade s najlepším záujmom maloletých detí, primerane rozdeľuje finančné náklady medzi rodičov podľa ich možností a majetkových pomerov a potvrdzuje dohody rodičov ohľadom vyživovacích povinností a daňových nárokov. Súd uznal, že týmto rozhodnutím sa zabezpečuje primeraná výživa, životná úroveň a rovnaké právo detí podieľať sa na životnej úrovni oboch rodičov. Rozhodnutie súdu zároveň reflektuje existujúce dohody rodičov, zmeny pomerov a príjmov rodičov, pričom zohľadňuje všetky zákonom stanovené kritériá a zásady ochrany najlepšieho záujmu maloletých detí, vrátane zabezpečenia rovnakého prístupu k vzdelaniu, zdravotnej starostlivosti a primeranej životnej úrovni.

3.9. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný mimosporový poriadok“ alebo „CMP“). Súd prvej inštancie poukázal, že účastníci náhradu trov konania ani nežiadali priznať a konanie je vecne oslobodené od platenia súdnych poplatkov, pričom nezistil žiadny dôvod hodný osobitného zreteľa na odklonenie sa od tejto klauzuly.

4. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na základe odvolania otca maloletých detí na odvolacom pojednávaní dospel k záveru, že odvolanie otca maloletých je čiastočne dôvodné a rozhodol rozsudkom z 8. apríla 2025 č. k.12CoP/156/2024-521, výrokom I. rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a II. zrušil a konanie o určenie oprávneného na vyplácanie daňového bonusu a prídavku na dieťa zastavil; výrokom II. rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. potvrdil; výrokom III. rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. zmenil tak, že súd zvyšuje povinnosť matky prispievať na výživu maloletého H. zo sumy 100 eur mesačne na sumu 200 eur mesačne od 1. januára 2023 do 31. októbra 2023 a na sumu 400 eur mesačne od 1. novembra 2023, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca; výrokom IV. rozhodol, že nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 1. januára 2023 do 31. marca 2025 spolu vo výške 3.400 eur odvolací súd povoľuje matke splácať v mesačných splátkach po 100 eur splatných spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého dlhu; výrokom V. rozhodol, že týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 39P/47/2021-119 z 12. novembra 2021 v časti týkajúcej sa maloletého H.; výrokom VI. rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

4.1. Odvolací súd konštatoval, že vo výrokoch, ktoré sa týkali určenia oprávneného na vyplácanie daňového bonusu a prídavku na dieťa a súčasne zastavenia konania v tejto veci, rozhodol postupom podľa § 389 ods. 1 a § 450 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“), pričom tieto rozhodnutia zrušil a konanie v uvedenom rozsahu zastavil vzhľadom na absenciu právomoci súdu prvej inštancie rozhodovať o uvedených nárokoch. Naopak, vo výroku, ktorým súd prvej inštancie zastavil konanie o výživnom na maloletú D., odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, nakoľko späťvzatie návrhu otca bolo právne účinné a procesne riadne zohľadnené. V nadväznosti na výrok, ktorým súd prvej inštancie upravil vyživovaciu povinnosť matky voči maloletému H., odvolací súd postupom podľa § 388 CSP zmenil uvedený výrok a zároveň určil mechanizmus splácania vzniknutého nedoplatku. Rovnakým postupom podľa § 388 CSP odvolací súd upravil aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa maloletého H.

4.2. Poukázal na to, že preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania, a to vrátane posúdenia procesných podmienok konania, ako aj nového návrhu otca na zvýšenie výživného na maloletého H., ktorý bol súdom prvej inštancie vylúčený na samostatné konanie. Pričom podotkol, že predmetom konania pred súdom prvej inštancie bol návrh otca na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletej D., určenie oprávneného poberateľa daňového bonusu a prídavku na dieťa, ako aj návrh na určenie a následne zvýšenie vyživovacej povinnosti matky voči maloletým deťom.

4.3. Vo vzťahu k výrokom týkajúcim sa určenia oprávneného na uplatňovanie daňového bonusu a poberanie prídavku na dieťa, odvolací súd uviedol, že dospel k záveru o absencii právomoci všeobecného súdu konať a rozhodovať. Vychádzal z právnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a v zákone č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov, ktoré jednoznačne zverujú rozhodovanie o nároku na prídavok na dieťa orgánom štátnej správy v rámci správneho konania a rozhodovanie o daňovom bonuse správcovi dane. Zdôraznil, že ustanovenia § 35 ani § 36 Zákona o rodine neumožňujú súdu substituovať rozhodovaciu právomoc príslušných verejnoprávných inštitúcií ani v prípade nezhody rodičov. Keďže splnenie procesných podmienok vrátane právomoci súdu je potrebné skúmať ex offi v každom štádiu konania, odvolací súd výrokmi I. a II. napadnutého rozsudku podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušil a konanie v tejto časti zastavil bez toho, aby sa vecne zaoberal odvolacími námietkami smerujúcimi k určeniu obdobia, či osoby oprávneného poberateľa.

4.4. V nadväznosti na výrok III., ktorým súd prvej inštancie zastavil konanie o určení výživného na maloletú D., odvolací súd posúdil procesný úkon otca učinенý na informatívnom výsluchu rodičov ako späťvzatie návrhu v zmysle § 29 ods. 1 CMP. Späťvzatie návrhu nebolo podmienené schválením rodičovskej dohody a zo zápisnice, ako aj z následných procesných vyjadrení právneho zástupcu otca,

jednoznačne vyplývala vôľa nepokračovať v konaní o výživnom na maloletú D.. Skutočnosť, že súd prvej inštancie stručne odôvodnil neaplikovanie § 29 ods. 2 CMP, nezakladá nesprávnosť rozhodnutia, keďže neboli dané okolnosti, pre ktoré by bolo potrebné pokračovať v konaní, ktoré sa síce mohlo začať aj bez návrhu, avšak absentoval dôvod verejného záujmu alebo ochrany maloletého vyžadujúci ďalší procesný postup.

4.5. Ďalej dôvodil, že ťažiskom odvolacieho konania bola otázka zvýšenia vyživovacej povinnosti matky voči maloletému H.. V tejto súvislosti predovšetkým konštatoval, že súd prvej inštancie nemal návrh otca na ďalšie zvýšenie výživného vylúčiť na samostatné konanie, keďže konanie o výživnom nebolo právoplatne skončené, a mal sa zaoberať celým rozsahom uplatneného nároku. S prihliadnutím na zásadu hospodárnosti konania a skutočnosť, že vec už bola raz zrušená a vrátená, však odvolací súd doplnil dokazovanie a o celom nároku rozhodol sám. Pri posudzovaní dôvodnosti návrhu vychádzal z ustanovení § 62, § 75 a § 78 Zákona o rodine. Zdôraznil, že zmena výživného je možná len v prípade podstatnej, trvalej a závažnej zmeny pomerov oproti stavu existujúcemu v čase predchádzajúceho rozhodnutia.

4.6. Odvolací súd tiež zdôraznil, že na strane matky došlo k podstatnej zmene pomerov až od mája 2023, keď jej priemerný čistý príjem vzrástol na 2.604 eur, čo prevyšovalo predchádzajúci stav a odôvodňovalo zvýšenie výživného. Tvrdenia otca o skorej zmene pomerov sa nepotvrdili. Odvolací súd konštatoval, že otec ukončil pracovný pomer v Z. dohodou, nie z objektívnych zdravotných dôvodov, a jeho súčasné príjmy a pracovná aktivita s nepravidelným režimom a zahraničnými cestami umožňujú dosahovať príjem minimálne vo výške predchádzajúceho zamestnania, čím je schopný plniť vyživovaciu povinnosť.

4.7. Pri hodnotení odôvodnených potrieb maloletých detí odvolací súd rozlíšil medzi bežnými a nadštandardnými výdavkami. Výdavky na maloleté dcéry v osobnej starostlivosti matky považoval v zásade za primerané, s výnimkou niektorých položiek, ktoré nepredstavujú nevyhnutné náklady vzhľadom na životnú úroveň rodičov. Pri posudzovaní odôvodnených potrieb odvolací súd rozlíšil bežné a nadštandardné výdavky. Za oprávnené výdavky na maloletú D. považoval 400 eur mesačne a na maloletú H. 824 eur mesačne. Výdavky na ZUŠ klavír, nákup klavíra a ortodonciu neboli považované za nevyhnutné vzhľadom na životnú úroveň rodičov. Pokiaľ ide o výdavky na maloletého H. spojené s hokejovou činnosťou, tieto zodpovedajú nákladom profesionálnej športovej prípravy (2.086 eur mesačne), avšak ich rozsah musí byť posudzovaný v kontexte ďalších vyživovacích povinností oboch rodičov a ich reálnych možností. Rodičia majú vyživovaciu povinnosť voči trom deťom, pričom dve z nich sa nachádzajú v osobnej starostlivosti matky. Odvolací súd prihliadol aj na ustálenú rozhodovaciu prax, podľa ktorej sa výška výživného pri výlučnej osobnej starostlivosti spravidla pohybuje v rozpätí 20 % až 30 % čistého príjmu povinného rodiča, a orientačne aj na odporúčania vyplývajúce z metodiky výpočtu výživného.

4.8. Po zohľadnení všetkých individuálnych okolností dospel k záveru, že zvýšenie výživného na sumu 200 eur mesačne od 1. januára 2023 bolo opodstatnené a v súlade s podstatnou zmenou pomerov na strane matky je primerané zvýšiť výživné od 1. novembra 2023 na sumu 400 eur mesačne. Návrhu na ďalšie zvýšenie od 1. mája 2024 nebolo možné vyhovieť, keďže by nezodpovedal zásade proporcionality medzi odôvodnenými potrebami maloletého a možnosťami a schopnosťami rodičov. V nadväznosti na zmenu výšky výživného odvolací súd vypočítal aj zročné výživné za obdobie od 1. januára 2023 do 31. marca 2025, pričom zohľadnil už uhradené sumy a vzniknutý rozdiel určil vo výške 3.400 eur. S prihliadnutím na aktuálne pomery matky a jej ďalšie vyživovacie povinnosti povolil splácanie dlžnej sumy v mesačných splátkach spolu s bežným výživným. Odvolací súd vychádzal aj z metodiky Ministerstva spravodlivosti SR pre výpočet výživného, podľa ktorej pri troch vyživovacích povinnostiach predstavuje výživné pre dieťa na druhom stupni ZŠ cca 13 % z čistého príjmu povinného rodiča.

4.9. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok v časti týkajúcej sa daňového bonusu a prídavku na dieťa zrušil a konanie zastavil, vo výroku o zastavení konania o výživnom na maloletú D. ho potvrdil a vo výroku o výživnom na maloletého H. ho zmenil tak, že určil vyššiu vyživovaciu povinnosť

matky v rozsahu zodpovedajúcom podstatnej zmene pomerov, čím zároveň zmenil aj posledné rozhodnutie o výživnom na maloletého H.

4.10. O nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP a § 52 CMP, s tým, že nezistil žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

5. Čo do výroku III. rozsudku odvolacieho súdu s výnimkou časti, ktorou odvolací súd od 1. januára 2023 do 31. októbra 2023 zvýšil povinnosť matky prispievať na výživu maloletého H. na 200 eur mesačne, ako aj výroku IV. tohto rozsudku odvolacieho súdu podal otec maloletých detí (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

5.1. K namietanému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že nezohľadnením prípravy maloletého na povolanie profesionálneho športovca, a teda nevzatím do úvahy uvedenej skutočnosti pri určovaní výšky výživného, a len mechanickým prepočítaním príjmu matky podľa Metodickéj tabuľky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, odvolací súd porušil právo dovolateľa na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, keď došlo k zásahu do práva maloletého na vzdelanie podľa čl. 42 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na prípravu na povolanie podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj k nerešpektovaniu najlepšieho záujmu dieťaťa podľa čl. 3, čl. 28 a čl. 29 Dohovoru o právach dieťaťa. Zároveň namietal, že uvedený postup odvolacieho súdu predstavuje porušenie jeho práva na riadne, spravodlivé, zákonné, odôvodnené a preskúmateľné rozhodnutie, a nejde len o inú vadu konania.

5.2. V súvislosti s namietaným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľ úvodom poukázal, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku, od vyriešenia ktorej záviselo jeho rozhodnutie, a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená, a to „Je potrebné náklady maloletého na jeho aktívnu a sústavnú prípravu na povolanie profesionálneho športovca zahrnúť do odôvodnených potrieb maloletého v zmysle ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine?“

5.3. Podľa dovolateľa odvolací súd v tejto súvislosti nesprávne posúdil odôvodnené potreby maloletého H. podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, keď hľadiac na neho len ako na dieťa na druhom stupni základnej školy, nezohľadnil náklady spojené s jeho aktívnou a sústavnou prípravou na povolanie profesionálneho športovca. Uviedol, že odvolací súd nepreukázal, že by schopnosti, možnosti a majetkové pomery matky bránili prispieť na výživu H. sumou 600 eur mesačne, čo predstavuje 18,9 % z jej čistého príjmu a zároveň zohľadňuje odôvodnené potreby ostatných dvoch vyživovaných detí. Tvrdil, že mechanickým prepočítaním podľa metodickéj tabuľky odvolací súd nepoužil individuálnu právnu úvahu reflektujúcu skutočné potreby dieťaťa a jeho najlepší záujem, pričom nesprávne právne vyriešenie otázky zahrnutia nákladov na športovú prípravu do odôvodnených potrieb maloletého v konečnom dôsledku viedlo k nesprávnemu určeniu výživného. Podľa názoru otca je nastolenú právnu otázku potrebné riešiť tak, že náklady maloletého na jeho aktívnu a sústavnú prípravu na povolanie profesionálneho športovca je potrebné zahrnúť do odôvodnených potrieb maloletého v zmysle ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Zároveň poukázal, že Zákon o rodine nerozlišuje medzi povolaniami dieťaťa, a že príprava na profesionálny šport je porovnateľná s náročnou prípravou na vysokoškolské štúdium, pričom jej nevyhnutnosť a špecifiká nemožno ignorovať.

5.4. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. Matka maloletých detí sa k podanému dovolaniu otca nevyjadрила.

7. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava (ďalej aj ako „procesný opatrovník“) vo vyjadrení k dovolaniu otca uviedol, že rozhodnutie o prípustnosti dovolania, ako aj o dovolaní ako mimoriadnom opravnom prostriedku plne ponecháva na zvážení súdu.

8. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa od 1. júla 2016 riadia ustanoveniami Civilného mimosporového poriadku. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. CMP v ustanoveniach § 76 a § 77, obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní, „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania v tejto veci; prípustnosť dovolania dovolateľa bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“ podľa § 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

10. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

11. V danom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11.1. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP je a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

12. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu, resp. účastníka konania nevyplyva jeho právo na to, aby sa s všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (napr. sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/205/2017, 8Cdo/73/2017, 3Obdo/1/2017).

14. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

15. V danom prípade dovolanie smeruje proti výroku III. rozhodnutia odvolacieho súdu v časti, v ktorej odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. zmenil tak, že zvýšil povinnosť matky prispievať na výživu maloletého H. na sumu 400 eur mesačne od 1. novembra 2023, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca, ako aj proti súvisiacemu výroku IV., ktorým odvolací súd rozhodol o výške nedoplatku na zročnom výživnom za obdobie od 1. januára 2023 do 31. marca 2025 a povolil jeho splácanie v splátkach.

16. Dovolateľ v rámci namietanej zmatečnej vady podľa § 420 písm. f) CSP vychádzajúc z obsahu podaného dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) namietal, že odvolací súd pri určovaní výšky výživného nezohľadnil všetky relevantné okolnosti prípadu, osobitne skutočnosť, že maloletý sa pripravuje na povolanie profesionálneho športovca. Uvedenou argumentáciou dovolateľ v podstate spochybňoval skutkové zistenia odvolacieho súdu, spôsob hodnotenia vykonaného dokazovania, ako aj správnosť právnych záverov z nich vyodených, pričom mal za to, že odvolací súd procesne nepostupoval správne a porušil jeho právo na riadne, spravodlivé, zákonné, odôvodnené a preskúmateľné rozhodnutie. Sumarizujúc uvedené námietky dovolateľa v zmysle § 420 písm. f) CSP smerujú voči dokazovaniu, skutkovým a právnym záverom odvolacieho súdu a nedostatočnému odôvodneniu (nepreskúmateľnosti) jeho rozhodnutia.

17. Pokiaľ dovolateľ vytýkal nedostatky v procese dokazovania, najmä nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov, nedostatočné zohľadnenie relevantných skutkových okolností prípadu a z toho vyplývajúce nesprávne ustálenie skutkového stavu veci, dovolací súd pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutočného (skutkového) stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutočného (skutkového) stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci dovolací súd nezistil.

18. Dovolací súd tiež zdôrazňuje, že jedným zo základných atribútov rozhodovania v ktoromkoľvek štádiu súdneho konania (sporového aj nesorového) je, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (§ 217 ods. 1 prvá veta CSP). Ku dňu vyhlásenia rozsudku musí byť ustálený jeho skutkový, aj právny základ, existujúci v danom čase. Prípadné zmeny tohto stavu, ktoré ešte nenastali, nemôžu spätne (napr. v dovolacom konaní) meniť pohľad na správnosť rozsudku v čase jeho vyhlásenia. Výnimkou nie je ani rozhodnutie súdu o výkone rodičovských práv a povinností, pri ktorom však hmotnoprávna úprava umožňuje zmenu rozsudku v prípade podstatnej zmeny okolností, z ktorých pôvodné rozhodnutie vychádzalo. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutočného stavu veci v konaní v o veciach starostlivosti súdu o maloletých.

19. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ svoje námietky voči dokazovaniu, skutkovým a právnym záverom odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f) CSP odvodzuje o d tvrdenia, že odvolací súd nezohľadnil skutočnosť, že maloletý H. sa systematicky a dlhodobo pripravuje na povolanie

profesionálneho športovca (hokejistu), s čím sú spojené zvýšené náklady na jeho športovú prípravu. Podľa dovolateľa odvolací súd na uvedenú skutočnosť nereflektoval a namiesto individuálneho posúdenia odôvodnených potrieb maloletého vychádzal iba z mechanickej aplikácie Metodiky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky pre určovanie výživného. V nadväznosti na uvedené dovolateľ namietal porušenie svojho práva na spravodlivý proces, ako aj nerešpektovanie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa. K čomu odvolací súd uvádza, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (najmä body 79. až 81.) jasne vyplýva, že odvolací súd sa otázkou športovej činnosti maloletého a s ňou súvisiacich výdavkov podrobne zaoberal. V bode 79. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolací súd konkretizoval dovolateľom tvrdené mesačné náklady na športovú prípravu maloletého H., pozostávajúce najmä z výdavkov na hokejovú výstroj, kempy, individuálne tréningy, fyzioterapiu, ortopedickú starostlivosť, cestovné náklady a stravu, pričom tieto výdavky výslovne označil za primerané nákladom profesionálne sa pripravujúceho športovca. Zároveň však zdôraznil, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti bolo nevyhnutné prihliadať aj na ďalšie rozhodujúce okolnosti prípadu, predovšetkým na existenciu ďalších dvoch vyživovacích povinností matky voči maloletým dcéram nachádzajúcim sa v jej osobnej starostlivosti, ako aj na celkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov. V bode 80. odôvodnenia odvolací súd výslovne uviedol, že „Maloletý H. sa venuje hokeju s perspektívou do budúcnosti, avšak treba brať zreteľ aj na ďalšie dve vyživovacie povinnosti k dcéram, ktoré matka má, a ktoré sú toho času v jej osobnej starostlivosti, pričom otec sa podieľa od septembra 2024 iba na výžive k maloletej H. (samozrejme okrem maloletého H., ktorý je v jeho osobnej starostlivosti).“ Odvolací súd tým zároveň akcentoval potrebu zachovania primeranosti výživného vo vzťahu k reálnym možnostiam a schopnostiam povinného rodiča, ako aj nutnosť zohľadnenia ostatných vyživovacích povinností matky. Odvolací súd pritom poukázal aj na ustálenú rozhodovaciu prax vo veciach výživného a na odporúčací charakter Metodiky pre výpočet výživného Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, podľa ktorej pri troch vyživovacích povinnostiach predstavuje výživné pre dieťa navštevujúce druhý stupeň základnej školy spravidla 13 % čistého príjmu povinného rodiča. Citované závery tak potvrdzujú, že odvolací súd pri rozhodovaní individuálne posudzoval nielen odôvodnené potreby maloletého, ale aj princíp proporcionality medzi potrebami dieťaťa a objektívnymi možnostami rodičov. Pokiaľ ide o dovolateľom namietanú „mechanickú“ aplikáciu už spomenutej Metodiky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že táto bola použitá iba ako podporné orientačné kritérium aplikačnej praxe, pričom odvolací súd výslovne zdôraznil potrebu individuálneho posúdenia všetkých okolností konkrétneho prípadu. Z uvedeného je teda zrejmé, že odvolací súd športovú prípravu maloletého, ani s ňou súvisiace zvýšené náklady neignoroval, ale tieto riadne zohľadnil v rámci komplexného posúdenia pomerov účastníkov konania.

20. Podľa názoru odvolacieho súdu doposiaľ vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje (skutkové, aj právne) závery prijaté odvolacím súdom (aj súdom prvej inštancie). Dovolací súd v hodnotení dôkazov súdmi nižších inštancií nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Iba takéto pochybenie by totiž mohlo predstavovať zásah do práva účastníka konania na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že skutkový stav veci bol ustálený na základe vykonaného dokazovania, z preukázaných relevantných skutkových okolností a tieto boli vyhodnotené v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúcou z § 191 CSP, jednotlivo aj vo vzájomných súvislostiach. Odvolací súd zopakoval a doplnil dokazovanie, zaoberal sa tvrdeniami oboch rodičov, osobitne otázkou nákladov spojených so športovou prípravou maloletého, ako aj ďalšími vyživovacími povinnosťami matky, pričom svoje skutkové, aj právne závery riadne vysvetlil. Dovolací súd preto nezistil v postupe súdov nižších inštancií pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia, ktoré by predstavovali porušenie práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces.

21. Samotná skutočnosť, že dovolateľ sa nestotožňuje so spôsobom hodnotenia vykonaných dôkazov a s právnymi závermi odvolacieho súdu, nemôže bez ďalšieho viesť k záveru o existencii vady podľa § 420 písm. f) CSP. Do práva na spravodlivý proces totiž nepatrí právo účastníka konania domáhať sa ním preferovaného spôsobu hodnotenia dôkazov alebo ním požadovaného výsledku konania (porovnaj I. ÚS 98/97). Z dôvodov vyššie uvedených dospel odvolací súd k záveru, že také pochybenia súdov v

proces dokazovania, ktoré by znamenali porušenie práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces v zmysle § 420 písm. f) CSP z obsahu spisu vrátane rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva, preto prípustnosť (a ani dôvodnosť) dovolania v tejto časti nie je daná a dovolanie ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

22. Dovolateľ v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP ďalej tvrdil vo väzbe na nezohľadnenie prípravy maloletého na povolanie profesionálneho športovca a nerešpektovanie najlepšieho záujmu dieťaťa odvolacím súdom, že takýto postup odvolacieho súdu predstavuje porušenie práva dovolateľa na riadne, spravodlivé, zákonné, odôvodnené a preskúmateľné rozhodnutie, a nejde len o inú vadu konania, čo zodpovedá námietke nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

23. K námietke nedostatočného odôvodnenia (nepreskúmateľnosti) rozsudku odvolacieho súdu považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový (skutočný) stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov.

23.1. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať aj v ústavnom a zákonom procesnoprávnom rámci, ktorý predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11).

23.2. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254 - B, str. 49, § 30). Inak povedané judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

24. So zreteľom na vyššie uvedené v bode 23. a ž 23.2. tohto rozsudku dovolací súd k námietke nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu môže len konštatovať, že obsah spisu nedáva podklad pre záver, že by odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom zakladajúcim procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolateľ pritom túto námietku formuluje iba vo všeobecnej rovine bez konkrétneho vymedzenia, v čom má spočívať porušenie jeho práva na riadne a preskúmateľné, spravodlivé odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu. Dovolací súd po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu a preskúmaní rozsudku odvolacieho súdu (aj rozsudku súdu prvej inštancie) dospel k záveru, že jeho odôvodnenie nevybočuje z limitov spravodlivého procesu, je

dostatočne odôvodnené, logické, primerané a presvedčivé. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil úvahami, ktoré sú zrozumiteľné, konzistentné a spätne preskúmateľné, pričom sa zaoberal všetkými podstatnými odvolacími námietkami odvolateľa (dovolateľa) vrátane námietky týkajúcej sa športovej profesionálnej prípravy maloletého H. a s ňou súvisiacich výdavkov a rešpektovania jeho najlepšieho záujmu.

25. Podľa dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle § 393 CSP a § 220 ods. 2 CSP, a to tak z hľadiska formálnej štruktúry, ako aj z hľadiska obsahu, keďže obsahuje zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, je vnútorne konzistentné, nadväzuje na výsledky vykonaného dokazovania a spĺňa požiadavky riadneho a preskúmateľného súdneho odôvodnenia, a tým poskytuje dostatočný podklad (skutkový a právny) pre preskúmanie správnosti prijatých záverov. Dovolací súd nezistil existenciu takých nedostatkov odôvodnenia, ktoré by v danej veci zakladali porušenie práva na spravodlivý proces. Odvolací súd svoje rozhodnutie v napadnutej zmeňujúcej časti odôvodnil spôsobom zodpovedajúcim zákonu, keď zohľadnil individuálne potreby maloletého H. súvisiace s jeho športovou prípravou, ako aj ďalšie vyživovacie povinnosti rodičov, a na tomto základe komplexne posúdil pomery účastníkov konania s prihliadnutím na najlepší záujem maloletých detí. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (body 58. až 81.) pritom nevyplýva nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť ani nepresvedčivosť, či taká aplikácia právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne a náležite neodôvodnil, či pri rozhodovaní nezohľadnil odvoláciu argumentáciu dovolateľa.

26. Za dôvodnú nemožno považovať ani námietku dovolateľa týkajúcu sa nerešpektovania princípu najlepšieho záujmu maloletého, keďže z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by odvolací súd uvedené hľadisko pri rozhodovaní o výške výživného opomenul; práve naopak, pri rozhodovaní prihliadal na všetky relevantné okolnosti prípadu tak, aby rozsah vyživovacej povinnosti zodpovedal nielen odôvodneným potrebám maloletého H., ale aj reálnym možnostiam a schopnostiam rodičov. Namietané porušenie princípu najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa pritom nemožno vyvodzovať iba z toho, že odvolací súd nepriznal výživné v rozsahu (výške) požadovanom dovolateľom, keďže uvedený princíp je potrebné posudzovať komplexne, vo vzájomnej súvislosti so všetkými relevantnými okolnosťami konkrétneho prípadu (pozri bližšie body 63. až 81. rozsudku odvolacieho súdu). V danej veci odvolací súd v rozsudku v bodoch 78. až 81. sa zaoberal princípom najlepšieho záujmu maloletého a v rámci svojich úvah posudzoval odôvodnené individuálne potreby maloletého H. vyplývajúce z jeho športovej prípravy, rozsah a primeranosť nákladov s ňou spojených, ako aj jeho perspektívu do budúcnosti. Súčasne tieto potreby hodnotil vo vzájomnej súvislosti s možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, existenciou ďalších vyživovacích povinností matky, životnou úrovňou rodičov, ako aj aplikačnou praxou pri určovaní výživného a dospel k záveru o výške výživného 400 eur mesačne na maloletého H. V rozpore s uvedeným potom vyznieva námietka dovolateľa o nerešpektovaní najlepšieho záujmu maloletého odvolacím súdom.

26.1. Nad rámec vyššie uvedeného dovolací súd akcentuje záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní, čo je najlepším záujmom maloletého dieťaťa, súd musí zohľadniť všetky relevantné skutočnosti a okolnosti tak, aby bolo zabezpečené morálne a materiálne blaho (dobro) dieťaťa a chránené jeho práva a oprávnené záujmy (porovnaj čl. 5 Zákona o rodine). Z uvedeného vyplýva, že pojem najlepší záujem dieťaťa je veľmi pružný a musí byť skúmaný individuálne, vždy v konkrétnej situácii, musí vychádzať zo zistených okolností a musí sa uskutočniť tak, aby sa v plnej miere rešpektovali ústavou a medzinárodnými dokumentmi zakotvené práva maloletého dieťaťa. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že z pohľadu posudzovania najlepšieho záujmu dieťaťa je každé dieťa jedinečné. Rozhodujúcimi kritériami, ktoré majú byť použité pri posudzovaní najlepšieho záujmu dieťaťa, sú najmä osobný kontext, aktuálna situácia a potreba dieťaťa.

26.2. S ohľadom na to, že pri jednotlivých rozhodnutiach je potrebné posúdiť najlepší záujem dieťaťa vo svetle špecifických okolností situácie konkrétneho dieťaťa, pokiaľ v prejednávanej veci odvolací súd v

súlade so zákonom a v náležitom rozsahu vykonaného dokazovania a vyhodnotení všetkých okolností veci vrátane najlepšieho záujmu dotknutého maloletého dospel k záveru o výške výživného pre maloletého H., tento jeho záver nemôže byť preskúmaný podľa § 420 písm. f) CSP v rámci mimoriadneho opravného prostriedku, pretože dovolací súd nie je oprávnený preskúmať a prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu z hľadiska ich správnosti a úplnosti (§ 442 CSP). O uvedenom svedčí aj kontext, v akom dovolateľ namietal nesprávne posúdenie odvolacím súdom nezohľadnením prípravy maloletého na povolanie profesionálneho športovca a nerešpektovaním najlepšieho záujmu maloletého, čím implicitne vytýkal nedostatok skutkových podkladov pre súdom vyvedený právny záver. Podľa dovolacieho súdu odvolací súd postupom súladným so základnými princípmi civilného mimosporového konania náležite zistil skutočný stav veci (§ 35 CMP), pričom do odôvodnenia napadnutého rozhodnutia dostatočne premietol svoje úvahy korešpondujúce s požiadavkou zohľadnenia najlepšieho záujmu dieťaťa ako skutočne primárneho hľadiska pri svojom rozhodovaní, ako aj splnením ďalších predpokladov potrebných na rozhodnutie súdu o výške výživného.

27. V reakcii na dovolacie argumenty otca dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad, pretože dovolateľom namietané nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu vybočujúce z limitov spravodlivého procesu dovolací súd nezistil. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011).

28. Pre úplnosť dovolací súd tiež poznamenáva, že pokiaľ dovolateľ nesúhlasí s právnymi závermi odvolacieho súdu (aj súdu prvej inštancie), z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci túto vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

29. Dovolateľ svoje dovolanie proti súvisiacemu výroku IV. odvolacieho súdu o výške nedoplatku na zročnom výživnom za obdobie od 1. januára 2023 do 31. marca 2025 a jeho splácaní v splátkach bližšie neodôvodnil, preto sa dovolací súd jeho dovolaním v tejto časti nezaoberal. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd uzavrel, že dovolateľ neopodstatnene namietal zmätočnosťnú vadu podľa § 420 písm. f) CSP spočívajúcu v nedostatočnom odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu, jeho dovolanie je v tejto časti síce prípustné, ale nie je dôvodné.

30. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodil i z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo o d vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená.

31. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnou, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnou, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

31.1. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním

skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (*quaestio iuris*) prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, jej aplikácii na podklade skutkových zistení (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, 7Cdo/99/2018).

32. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

33. Právny posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (*questio iuris*). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (*questio facti*), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu.

34. Okrem toho nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je, že dovolateľ uvedie právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, v ktorých citované ustanovenie dovolanie prípúšťa.

35. Dovolací súd posudzujúc dovolateľom formulovanú otázku, či „Je potrebné náklady maloletého na jeho aktívnu a sústavnú prípravu na povolanie profesionálneho športovca zahrnúť do odôvodnených potrieb maloletého v zmysle ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine?“ (bod 5.2. tohto rozhodnutia) aj v kontexte obsahu podaného dovolania dospel k záveru, že ide o otázku, ktorá nie je spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, keďže jej obsah je v rozhodujúcej miere determinovaný konkrétnymi skutkovými okolnosťami veci, vykonanými dôkazmi a skutkovými zisteniami odvolacieho súdu. Dovolateľ prostredníctvom nej v skutočnosti neformuluje právnu otázku, ale spochybňuje skutkové závery odvolacieho súdu týkajúce sa rozsahu, opodstatnenosti a primeranosti výdavkov maloletého na športovú prípravu a ich následného zohľadnenia pri určení výšky výživného, pričom do svojej argumentácie premieta vlastné skutkové predpoklady odlišné od skutkových zistení odvolacieho súdu. Otcom formulovaná otázka dopytujúca sa na náklady maloletého na jeho aktívnu a sústavnú prípravu na povolanie profesionálneho športovca a ich potrebu zahrnúť do odôvodnených potrieb maloletého v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine, vychádzajúca tak zo spochybnenia správnosti ne/zohľadnenia čisto individuálnych (jedinečných) okolností určenia výživného na maloletého H., relevanciu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP nemá. Súd pri určení výživného vždy prihliadne na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného (§ 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine). Z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd existenciu výdavkov (nákladov) na maloletého na športovú činnosť nepoprel, ani nespochybnil, a tieto považoval za súčasť odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa. Tieto výdavky však posudzoval v rámci zásady primeranosti, s prihliadnutím na individuálne okolnosti prípadu, najmä vyživovacie možnosti a schopnosti rodičov, ako aj celkový kontext rodinných a majetkových pomerov účastníkov. Snahou dovolateľa je tieto skutkové závery odvolacieho súdu nahradiť vlastným hodnotením skutkového stavu, keď presadzuje odlišné skutkové závery o primeranosti a rozsahu jednotlivých výdavkov maloletého H. s akcentom na jeho aktívnu a sústavnú prípravu na povolanie profesionálneho športovca.

36. Z uvedeného je preto zjavné, že nosná argumentácia dovolateľa pri formulovaní vyššie uvádzanej právnej otázky spočíva v nesúhlase a spochybňovaní skutkových záverov odvolacieho súdu týkajúcich

sa posúdenia odôvodnených potrieb maloletého H. a rozsahu a primeranosti výdavkov na neho, ktoré premieta do záveru o nesprávnosti právneho záveru rozhodnutia vo veci samej. Dovolateľom takto formulovaná otázka založená na jeho vlastnom skutkovom hodnotení a odlišnej interpretácii odôvodnených potrieb, rozsahu a primeranosti výdavkov maloletého nemôže predstavovať právnu otázku v zmysle § 421 ods. 1 CSP, keďže ide len o polemiku so skutkovými zisteniami a ich hodnotením odvolacím súdom a nie nastolenie právnej otázky relevantnej v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, čo v dovolaní absentuje.

37. Dovolací súd opakovane judikuje, že nesprávnym zistením skutkového stavu, nesúhlasom s hodnotením dôkazov alebo polemikou s individuálnym posúdením konkrétnych okolností prípadu nemožno vymedziť dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 432 CSP, keďže dovolanie v zmysle § 421 CSP neslúži na revíziu skutkových zistení, ani na preskúmavanie správnosti hodnotenia dôkazov súdmi nižších inštancií.

38. Preto skutočnosť, že dovolateľ formálne označí svoju argumentáciu ako právnu otázku týkajúcu sa aplikácie § 75 ods. 1 Zákona o rodine, bez ďalšieho neznamená, že ide o právnu otázku v zmysle § 421 ods. 1 CSP, pokiaľ jej skutočný obsah smeruje výlučne k spochybneniu skutkových záverov o tom, aké odôvodnené potreby a výdavky maloletého boli preukázané, v akej výške existovali a v akom rozsahu boli primerané vzhľadom na konkrétne pomery veci. Dovolateľ tak v súvislosti s dovolacím dôvodom uvedeným v § 421 ods. 1 písm. b) CSP neformuloval relevantnú právnu otázku, čo znamená, že dovolacie dôvody dovolateľ nevymedzil zákonným spôsobom v zmysle § 431 až § 435 CSP, preto dovolací súd jeho dovolanie v tejto časti ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. f) CSP bez toho, aby sa zaoberal jeho dôvodnosťou.

39. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolanie ohľadom namietanej vady podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné, v časti je neprípustné a ohľadom namietajúceho nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP je neprípustné, preto dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

40. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 3 CSP v spojení s § 52 CMP.

41. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.